

Vedtatt 21.10.14

Entreprenørskaps- satsing i Nord-Troms 2015 -2017

**«Nord-Troms skal fremstå som
attraktiv og nytenkende»**

Visjon fra Nord-Troms Strategier 2007-2016

«Entreprenørskap handler om å etablere ny virksomhet, og om evnen til å se muligheter og gjøre noe med dem innenfor en rekke områder i samfunnet. Entreprenørskapskompetanse er relevant for alle områder i arbeids- og næringslivet, både innenfor nye og etablerte virksomheter. I tillegg er blant annet frivillige organisasjoner, bistands- og utviklingsarbeid og kultursektoren viktige samfunnsområder hvor entreprenørskap og innovasjonsprosesser er aktuelt.»

«Personer som selv er entreprenører eller på annen måte har god kjennskap til entreprenørskap i praksis bør i større grad trekkes inn som undervisningsressurser»

Fra Handlingsplan for entreprenørskap i utdanningen
– fra grunnskole til høyere utdanning 2009-2014

«i Nord-Troms skal vi etablere og videreutvikle bedrifter og tjene penger på det»

Rune Steinsvik, entreprenørskapslærer NTVGS

Hvorfor plan for entreprenørskap?

Det er knapphet på arbeidskraft nasjonalt, og i Nord-Troms konkurrerer vi med sentra og kompetansemiljø som kan tilby høye lønninger og brede fagmiljø. I nær framtid står vi foran generasjonsskifter i arbeidslivet og det er helt nødvendig å tiltrekke seg folk med rett kompetanse og evne og vilje til utvikling.

Satsingen på entreprenørskap er et målrettet grep for å hindre fraflytting og frafall (i skolen) og øke bostedsattraktivitet, identitesbygging og heie fram innovative- og handlekraftige nordtromsinger.

Det fordrer bred mobilisering og samhandling mellom regionens grunnskoler, v.g.skoler, nærings- og arbeidsliv og politikere i nært samarbeid med Troms fylkeskommune og ulike virkemiddelapparat.

«Vi må selv produsere kompetansen, vi klarer ikke å rekruttere tilstrekkelig med entreprenører og fagpersoner fra utsiden», sier Silja Karlsen, prosjektleder i Omdømmeprojektet.

NHOs «Nærings-NM» for 2013 er klar: Nord-Troms har utfordringer med hensyn til nærings- og bedriftsutvikling og verdiskaping.

Hvordan øke Nord-Troms sin attraktivitet og omdømme som bosteds- og arbeidsmarkedsregion? Dette er spørsmål som Omdømmeprojektet (2011-2014) har arbeidet mye med, og satsing på entreprenørskap er ett av de viktige tiltakene .

Vi konkurrerer nasjonalt og internasjonalt om arbeidskraft og attraktivitet. Dermed er det helt nødvendig at det tidlig fokuseres på mulighetene i Nord-Troms, regionens egenart og få bevisstgjøring og kunnskap om hvordan man kan skape egen virksomhet og/eller videreutvikle eksisterende næringsliv.

Det er avgjørende at vi har kultur for entreprenørskap og miljøer som tar i mot og ivaretar entreprenører. Uten attraktive og kompetente fag- og utviklingsmiljø, vil det hindre at vi beholder ungdom i regionen, og rekruttering og tilbakeflytting vanskeliggjøres. Klynger og nettverk er attraktivt å søke mot, og gjennom entreprenørskapssatsing må vi styrke og utvikle disse. Det er nødvendig for å oppnå konkurransekraft. Både i næringslivet og i offentlig sektor har vi solide fagmiljø. Vi må synliggjøre mulighetene som ligger i de klynger og fagmiljøer vi har i regionen, selv om de er små, og bruke smådriftsfordeler som mulig konkurransefortrinn og attraktivitet.

Kommersialisering av tjenester som tradisjonelt har vært preget frivillig sektor skal gis gode vilkår og har potensiale i vår region, slik som kulturnæring. Gjennom et treårig kulturnæringsprosjekt (KultNett) er det tilført en betydelig kompetanseheving til kulturnæringsaktører og ulike produksjoner har blitt levert og kommersialisert.

Havbruk, reiseliv og landbruk er mulighetsområder i regionen, og leverandørindustrien innehar betydelig potensiale, jfr «Nord-Troms strategier 2007-2016». Det er viktig at bedrifter og personer i Nord-Troms ser muligheter og utvikler tjenester og produkter til disse sektorene.

Innovasjon, entreprenørskap og utvikling vil i stor grad fordre samarbeid med miljø på utsiden av regionen. Tette koblinger og nettverk mot FoU-miljø må bli naturlig i større skala enn vi har i dag. Det er svært lite FoU-aktivitet i regionen.

Ved å sette entreprenørskap høyt på dagsorden, signaliserer vi til næringsliv, ungdom, studenter, innbyggere, offentlig forvaltning og politikere i regionen at dette er et av de viktigste satsingsområder for utviklingen av Nord-Troms. Det samme signal gis også til omverdenen. Samtidig erkjenner vi at tiltak og handlinger knyttet til entreprenørskap må prioriteres bredt og at det er behov for en større satsing. Gjennom Omdømmeprosjektet har man sett behov for en helhetlig satsing på entreprenørskap for regionen for å styrke fremtidig næringsutvikling gjennom å bli kjent med og se muligheter i egen region.

I arbeidet med omdømmebygging har man kommet fram til at det bør fokuseres på følgende stedskvaliteter som er særegne for Nord-Troms:

- 1. Spektakulær, rå og urørt natur** (på lag med naturelementene)
- 2. Eksotisk og eventyrlig kultur** (gjennom generasjoner har vi kultur for samarbeid og sameksistens - tre stammers møte)
- 3. Ekte og ujålete folk** (gjennomføringsevne knyttet til etterkrigshistorie og gjenoppbygging)

Det er viktig at unge i vår region har kunnskap om og er bevisst på at stedskvalitene også kan brukes som fortrinn i framtidig utvikling og entreprenørskap.

Forankring

- Bolystprosjektet Omdømmebygging i Nord-Troms (2011-2014)
- Handlingsplan Nord-Troms Regionråd 2014-15 (Nord-Troms Strategier 2007-2016), vedtatt 25.03.14.
- Kommunale (strategiske) næringsplaner i de seks kommunene
- Nord-Troms næringsutvalg
- Notat til ordførerne om entreprenørskap inn i skolene, 15.05.12
- Sak 22/12 Nord-Troms Regionråd: Entreprenørskap i skolene i Nord-Troms, 29.06.12
- Oppstartsseminar nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms, 02-03.10.13 (Troms fylkeskommune)
- Kick-off for felles innsats for opplæring og utdanning i Nord-Troms, 19.03.14
- Kunnskapsløftet 2006
- Handlingsplan for Entreprenørskap i utdanningen – fra grunnskole til høyere utdanning 2009–2014 (KD, KR, HND)
- St.meld.nr. 22 (2010-2011) Motivasjon – mestring – muligheter. Ungdomstrinnet
- St.meld.nr. 25 (2008-2009) Lokal vekstkraft og framtidstru. Kommunal- og regionaldepartementet
- Rapport fra undersøkelse 3/2011 – Entreprenørskap i utdanningen (Utdanningsforbundet)
- Konkjunkturbarometer for Nord-Norge, vår 2014, SNN

Satsing på entreprenørskap i Omdømmeprojektet i samarbeid med Regionkontoret for Nord-Troms: Prosjektet har jobbet med hvordan entreprenørskap bør bli en del av satsingen i grunnskolene i Nord-Troms. Da Troms fylkeskommune satte i gang arbeid med Nærings- og utviklingsplan for Nord-Troms spilte Omdømmeprojektet inn entreprenørskap som viktig tema. Temaet var belyst på oppstartsseminaret for Nærings- og utviklingsplanen. Dette har ført til at flere kommuner ser betydningen av arbeidet og at flere grunnskoler jobber bevisst med denne satsingen.

Aktivitet i regi av Omdømmeprojektet/Regionkontoret i 2013 på entreprenørskap:

UE programmet "Vårt lokalsamfunn", Storfjord, februar 2013

Arrangert kurs UE program, mars 2013

UE programmet "Vårt lokalsamfunn", Skjervøy, april 2013

UE programmet "Vårt lokalsamfunn", Kåfjord, september 2013

Gründercamp Lyngen, sept. 2013

Prosess for satsingen:

Oppdraget

I forbindelse med Troms fylkeskommune sitt arbeid med «Nærings- og utviklingsplanen for Nord-Troms», har Omdømmeprojektet ved Nord-Troms Regionråd prioritert entreprenørskap som ett satsingsområde.

Halti Næringshage har hatt oppdraget med utforming av entreprenørskapsplanen. I den sammenhengen ble det nedsatt en arbeidsgruppe med prosjektleder Silja Karlsen fra Omdømmeprojektet, daglig leder Berit Fjellberg i Nord-Troms Regionråd sammen med Trude Indrebø fra Halti Næringshage.

Møter og innspill i planprosessen:

- møte mellom arbeidsgruppa og Regionkontoret for Nord-Troms
- møte med rektor ved Nord-Troms v.g.skole
- møte med entreprenørskapslærer ved Nord-Troms v.g. skole
- møte med næringskonsulent i Storfjord, Kåfjord og Nordreisa
- møte med ung, nyutdannet gründer fra regionen
- fire møter i arbeidsgruppa
- høringer: Skole-oppvekstledere og næringsmedarbeidere i kommunene i Nord-Troms

Arbeidet startet 13. juni 2014 og avsluttet medio oktober 2014

Planen er et overordnet dokument der formål et å få en helhetlig, samordnet og målrettet satsing på entreprenørskap fra og med grunnskolen og fram til unge gründerne (inntil 35 år) i Nord-Troms regionen.

Planen er tredelt med følgende definerte delprosjekt rettet mot målgruppene:

A: 6-16 år (Grunnskole)

B: 16-19 år (Videregående opplæring)

C: 19-35 år (Unge gründerne)

Nord-Troms Regionråd skal ha ansvar og eierskap i delprosjekt A og C, og Halti Næringshage er utfordret på å ta ansvar for og eierskap i delprosjekt B.

Hvert delprosjekt i planen beskrives nærmere og søkes finansiert av de parter som har ansvar og deres samarbeidsparter.

Visjon, mål og satsinger

Visjon:	Nord-Troms skal fremstå som attraktiv og nytenkende
Hovedmål:	Styrke framtidig næringsutvikling ved å bli kjent med og se muligheter i egen region.
Aktivitetsmål:	Tiltakene i planen skal bidra til kompetanseutvikling, øke bolyst og stimulere til entreprenørskap og gründerutvikling
Målgruppe:	Grunn- og videregående skoleelever, samt unge inntil 35 år.
Tidsplan:	3-årig satsing med oppstart 1.januar 2015
Satsing i 3 delprosjekt:	A: 6-16 år (Grunnskole) B: 16-19 år (Videregående opplæring) C: 19-35 år (Unge gründere)
Læring:	Nord-Troms Regionråd søker samarbeid med FoU-institusjoner med mål om læring og spredning tilknyttet satsingen. Deloppgaver kan f.eks løses av masterstudenter.

På neste side er modell for satsingen med delprosjekter, eierskap, samarbeidsparter og forslag til finansiering.

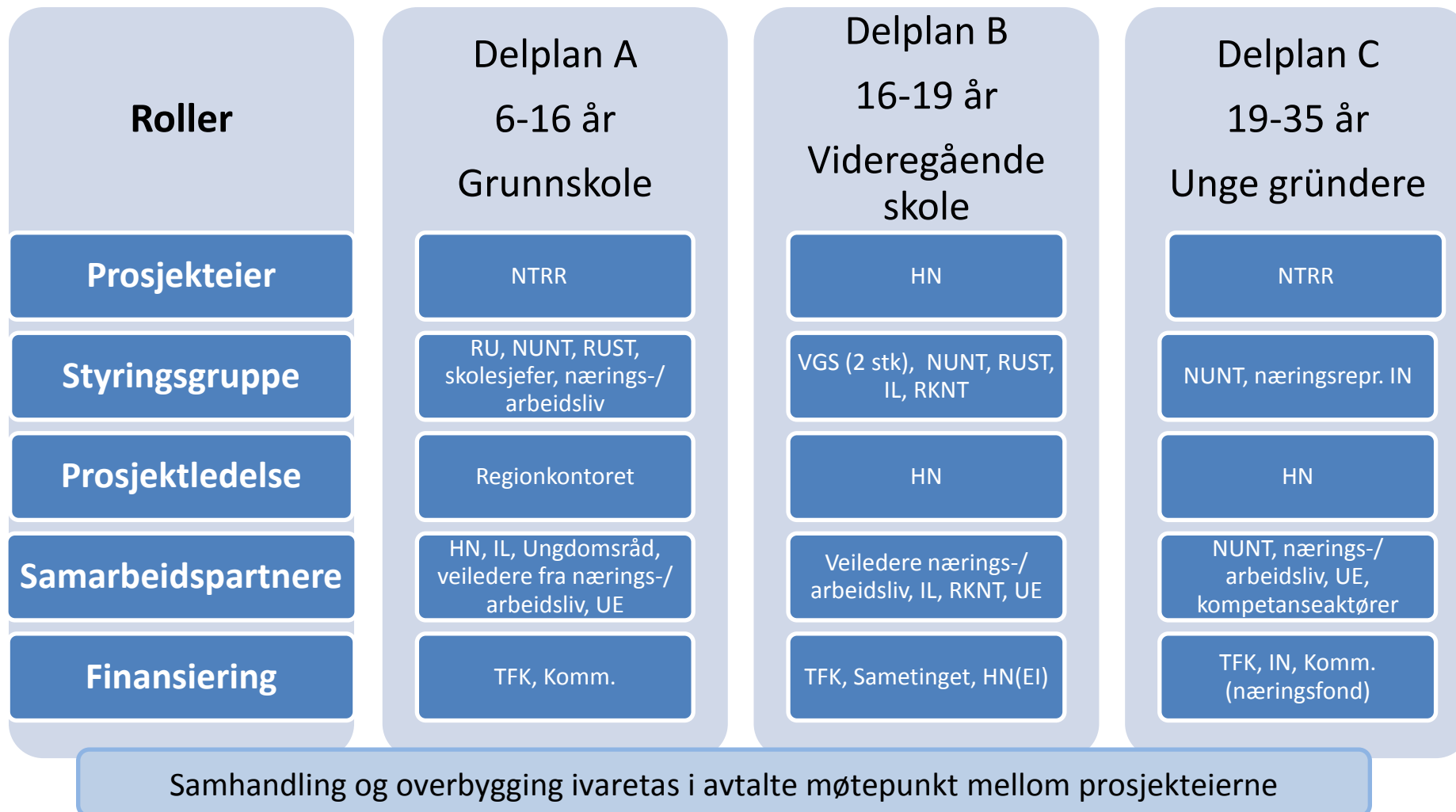
Forkortelser:

NTRR = Nord-Troms Regionråd DA
NTSS = Nord-Troms Studiesenter
NTVGS = Nord-Troms videregående skole
HN = Halti Næringshage AS
NF = Næringsforeninger
TFK = Troms fylkeskommune
EI = egeninnsats
SD = Sametinget/Samediggi

NUNT = Næringsutvalget i Nord-Troms
VGS = Videregående skole
RKNT = Regionkontoret for Nord-Troms
IL = Intek Lyngen
UE = Ungt Entreprenørskap
GS = Grunnskolene
RU = Rådmannsutvalget

Entreprenørskapsatsing i Nord-Troms 2015-2017

Organisering

Prosjekteier og styringsgruppe vil være ulik for hver delplan, jfr. tredelt modell.

Helhetlig arbeid skal sikres gjennom felles forarbeid og avtalte møtepunkt i prosjektperioden mellom delprosjekteierne og prosjektledere.

Viktige og parter samarbeidsparter i prosjektgjennomføringen er:

Regionalt nærings- arbeidsliv

Næringsforeninger

Bransjeorganisasjoner/selskap

NHO

Ungt entreprenørskap

Grunnskoler i NT

Regionkontoret for Nord-Troms

Videregående skoler: Nord-Troms videregående skole og Nordkjosbotn videregående skole

Opplæringskontor

Halti Næringshage

Kvænangshagen Verdde

Intek Lyngen

Senter for Nordlige folk

Troms Fylkeskommune

Eksterne kunnskapsmiljø (universitet, FoU)

Innovasjon Norge

Sametinget/Samediggi

Arenaer:

- Arenaer for utvikling av samarbeid mellom arbeidsliv og skole
- Arenaer for unge entreprenører: utvikling, vekst og kommersialisering
- Arenaer for utveksling av kunnskap og erfaring -> deling

Oppfølging

Satsing på entreprenørskap mot unge er svært viktig for utviklingen av Nord-Troms.

En rekke tiltakene i delplanene vil kreve stor arbeidsinnsats, ekstern finansiering og forutsetter vilje til forpliktende samarbeid mellom ulike parter.

Gografiske avstander gjør at det må arbeides fram modeller og tiltak som er robuste og som kan implementeres og gjennomføres i ulike nærings- arbeids- og skolemiljø i hele regionen. Det vil også sikre at store deler av arbeidet kan videreføres og inngå som del av lokale læreplaner og arbeidsmetodikk i skoler og nærings- og arbeidsliv etter at prosjektperioden er over.

Resultater og arbeid fra prosjektet skal ha overføringsverdi til andre regioner.

Tidlig innsats og fokus på entreprenørskap i skolene vil gi resultater på sikt dersom vi legger inn systematisk arbeid og oppfølging på området – og at det innarbeides i lokale læreplaner.

Nye måter å jobbe på, nye forretningsområder og nye samhandlingsmønstre vil det måtte gis rom for i allerede eksisterende miljø. Det vil utfordre oss som pr i dag arbeider med utvikling i regionen, og krever omstilling. Det er likevel i møte mellom ulike erfaringer, ulike fagområder, ny og gammel kunnskap at innovasjoner og nyutvikling oppstår. Dersom vi klarer å nyttegjøre oss synergiene, ta imot og verdsette unge entreprenører, vil det utvilsomt bety vekst og utvikling i regionen.

Og Nord-Troms kan på sikt bli kjent som en entreprenørskapsregion!

Vi trenger et tett samarbeid med Troms Fylkeskommune og andre aktører, både faglig og økonomisk, for å gjennomføre planlagte tiltak som en del Nærings- og utviklingsplanen for Nord-Troms.